

Ölüm Alg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ölüm Alg?s? Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28060>

Öz

Ölüm Algısı Ölçeği (ÖAÖ), bireylerin ölüme yönelik karmaşık bilişsel ve duygusal yaklaşımların ölçmek amacıyla uyarlanmış psikometrik bir araçtır. İhan Topuz (2013) tarafından Türkçe'ye uyarlanan bu ölçek, orijinal yapıyı koruyarak altı farklı boyutta ölüm algısını deşlendirmektedir. Ölçeğin uyarlama çalışmasında gerçekleştirilen geçerlik ve güvenilirlik analizleri, Türk kültürüne özgü örneklemeler üzerinde yüksek düzeyde psikometrik yeterliliğe sahip olduğunu göstermiştir. ÖAÖ, toplamda 24 maddeden oluşmakta olup, psikoloji ve eğitim bilimleri alanlarında ölüm kaygısı ve algısı üzerine yapılan araştırmalara önemli katkıları sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Ölüm Algısı, ÖAÖ, Psikometri, Uyarlama, Ölçek Geliştirme, Geçerlik, Güvenirlik, Cronbach's Alpha.

Yazarlar

İhan Topuz

Amaç

Ölüm Algısı Ölçeği (ÖAÖ) Türkçe versiyonunun temel amacı, bireylerin ölüme yükledikleri anlamlar ve ölüme karşı geliştirdikleri algıları çok boyutlu bir şekilde ölçmektir. Bu ölçek, ölümün sadece bir son olarak değil; aynı zamanda bir ödül, bir başarı, bir bilinmeyen veya bir acı çekme anı olarak algılanabileceği farklı perspektifleri araştırmaya sunmayı hedefler.

Uyarlama çalışması, özgün ölçeğin psikometrik özelliklerinin Türk kültürü ve diline uygunluğunu test etmek, böylece Türk örneklemelerinde kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı sağlamak üzere gerçekleştirilmiştir. Bu sayede, Türkiye'deki araştırmacılar ölüm algısı konusundaki teorik yapıları ampirik olarak inceleyebilme imkanına kavuşmuştur.

Yapı

Ölüm Algısı Ölçeği, ölüm algısı yapısının altı temel boyutta incelemektedir. Bu boyutlar, bireyin ölüm hakkındaki inançları, korkuları ve değer yargıları yansıtan farklı yönleri temsil eder. Ölçek, ölümün sadece tek bir duygusal tepkiden ibaret olmadığını, aksine çeşitli felsefi, dini ve sosyal perspektiflerin bir bileşimi olduğunu varsayar.

Ölçek, toplam 24 madde ile bu altı boyutu kapsamlı bir şekilde ölçerek, katılımcıların ölüme yönelik tutumlarının derinlemesine analiz edilmesine olanak tanır. Her bir alt boyut, ölümün belirli

bir yönüne odaklanarak ölçeğin yapısal geçerliğine katkıda bulunur.

Geçerlik

Ölçeğin yapısal geçerliği, faktör analizi yöntemleri kullanılarak incelenmiştir. Analiz sonuçları, ölçeğin beklenen alt boyutu bakımından bir şekilde ölçtüğünü doğrulamıştır. Bu boyutlara ait maddelerin faktör yükleri, 0.42 ile 0.77 arasında yüksek değerler göstermiştir.

Elde edilen bu yüksek faktör yükleri, Ölüm Algısı (Perspektifleri) Ölçeğinin maddelerinin ilgili oldukları faktörü temsil etme gücünün yüksek olduğunu ve dolayısıyla ölçeğin yapısal geçerliğinin güçlü olduğunu kanıtlamaktadır. Bu bulgular, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı psikolojik yapıyı doğru bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Güvenirlilik

Ölüm Algısı (Perspektifleri) Ölçeğinin (ÖAÖ) güvenilirliği, ölçek maddelerinin iç tutarlılığını değerlendiren Cronbach's Alpha iç tutarlılık katsayısıyla incelenmiştir. Alfa katsayısı, ölçekteki maddelerin homojen bir yapıyı ne ölçüde temsil ettiğini gösterir.

Alfa katsayısının 1'e yaklaştığı durumlarda, ölçeğin güvenilirliği yüksek olarak yorumlanır. Uyarılma çalışmasında elde edilen Cronbach's Alpha değeri, ölçeğin maddelerinin yüksek düzeyde iç tutarlılığına sahip olduğunu ve dolayısıyla güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu ortaya koymuştur. Bu durum, ölçeğin farklı uygulamalarda istikrarlı sonuçlar vereceğini işaret etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör analizi, ölüm algısı yapısının alt farklı boyuttan oluştuğunu göstermiştir. Bu alt boyut, toplam 24 madde ile temsil edilmektedir. Faktör analizi sonuçları, Türkçe uyarılmasının orijinal ölçeğin çok boyutlu yapısını bakımından bir şekilde yansıttığını kanıtlamıştır.

Faktör yapısı, ölüm algısının sadece tek bir bileşenle açıklanamayacak kadar karmaşık olduğunu doğrulamaktadır. Her bir faktör, ölümle ilgili farklı bir perspektifi temsil ederek, araştırmacılara bireylerin ölümle başa çıkma stratejileri ve inanç sistemleri hakkında ayrıntılı bilgi sağlamaktadır.

Ölçme Aracı

Test Tipi: Uyarılma

Format: 5'li Likert tipi bir ölçek. Yanıt seçenekleri: "Kesinlikle Katılıyorum", "Katılıyorum", "Kararsızım", "Katılmıyorum", "Kesinlikle Katılmıyorum".

Language Available: Türkçe

Population Group: Genel Popülasyon

Age Group: Çalışman yapıldık örneklem bağı olarak ergenlik sonrası ve yetişkin gruplar.

Population Details: Psikolojik araştırmalarda, eğitim veya genel toplum örneklemeleri üzerinde uygulanabilir.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Ölüm Perspektifleri, Ölüm Kaygısı, Psikolojik Değerlendirme, İç Tutarlılık, Faktör Yükleri, Topuz.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: ilhantopuz@sdu.edu.tr

Correspondence Address: İlhan Topuz (Sorumlu Yazar)

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin ilk Türkçe uyarlama ve psikometrik özelliklerinin belirlendiği çalışmada 2013 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanımı ve izinleri için sorumlu yazar İlhan Topuz ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. İletişim e-posta adresi: ilhantopuz@sdu.edu.tr.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [olum-algisi-olcegi-toad.pdf](#).

Kaynaklar

Topuz, İ. (2013). Ölüm Algısı Ölçeği (ÖAÖ) Türkçe versiyonunun geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 11(26), 279-300.

Makalenin orijinal kaynağına buradan ulaşılabilir: ded.dem.org.tr

Ölüm Algısı Ölçeği Maddeleri

Ölçek, toplam 24 maddeden ve 6 alt boyuttan oluşmaktadır:

(Ahirette) Ödüllendirilme (5m): Ölüm, ebedi mutluluğun yanı sıra yere (cennete) girer.

Ba?ar?s?zl?k (4m): Ölüm, umutlar?n tükenmesidir.

Cesaret (4m): Ölüm, ölüme verdi?imiz de?eri gösterme an?d?r.

Bakmakla yükümlü olduklar?n? terk etme (5m): Ölüm, geride kalanlar?n kendi ba?lar?na ayakta durabilmeleri için bir ?anst?r.

Bilinmeyen (3m): Ölüm, hakk?nda kimsenin bir ?ey bilmedi?i bir olayd?r.

Ac? Çekme (3m): Ölüm, son bir ac? ve ?zd?rap an?d?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM